

Κρυμμένα μηνύματα

«Η ανάγνωση πίσω από τις γραμμές» είναι η ικανότητα που μας βοηθά να αναγνωρίσουμε τα κρυμμένα μηνύματα πίσω από τα ελκυστικά κείμενα / βίντεο. Μελετώντας διαφορετικά κείμενα, οι συμμετέχοντες θα γίνουν πιο επιφυλακτικοί και θα μάθουν πώς να ανακαλύπτουν το δεύτερο ή ακόμα και το τρίτο επίπεδο μηνυμάτων που συνήθως κρύβονται σε συγκεκριμένες γραμμές με έντονο συναισθηματικό μήνυμα. Η δραστηριότητα αυτή βελτιώνει την κριτική σκέψη απέναντι σε ειδήσεις και μηνύματα που διανέμουν τα κοινωνικά δίκτυα και μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Κατηγορία	Μέγεθος ομάδας	Ηλικία ομάδας	Διάρκεια
• Πρόληψη	• μικρή ομάδα	• 16 - 19 • 20 - 24	• 1 ώρα

Στόχοι

Οι συμμετέχοντες:

- να ανιχνεύουν λεκτικούς και μη λεκτικούς τρόπους τους οποίους χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για να επηρεάσουν τη συναισθηματική στάση των αναγνωστών απέναντι στους αλλοδαπούς
- να αναγνωρίσουν μέρη στο κείμενο που εμπνέουν φόβο και οργή ή ενθαρρύνουν να είναι κάποιος εχθρικός προς τους αλλοδαπούς
- να εξοικειωθούν με την πιο συχνά χρησιμοποιούμενη στρατηγική / φράση με την οποία τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κερδίζουν την προσοχή μας
- να διακρίνουν τα υποκειμενικά επιχειρήματα από τα αντικειμενικά επιχειρήματα

Ομάδα-στόχος

Μαθητές, φοιτητές, νέοι.

Περιγραφή

ΜΕΡΟΣ Α

Βήμα 1: "Διαβάζοντας ανάμεσα στις γραμμές": οι συμμετέχοντες εργάζονται ατομικά ή σε μια μικρή ομάδα.

- Επιλογή 1: όλοι οι συμμετέχοντες εργάζονται στους ίδιους τύπους μέσων (για παράδειγμα: περιοδικά)
- Επιλογή 2: διαφορετικές ομάδες εργάζονται σε διάφορους τύπους μέσων (τηλεοπτικές εκπομπές, ραδιοφωνικές εκπομπές, βιντεοπαιχνίδια, ιστότοποι, εφαρμογές, ...)

Ο συντονιστής (εκπαιδευτής) δίνει οδηγίες για την πρώτη δραστηριότητα. Κάθε συμμετέχοντας απαντά και στις τέσσερις ερωτήσεις (βλ. Παρακάτω). Εν τω μεταξύ, ο συντονιστής συγκεντρώνει τις απαντήσεις και τις παρουσιάζει, σε όλους τους συμμετέχοντες, διαδραστικά με χρήση πίνακα, πίνακα με χάρτινα φύλλα (τύπου flipchart) ή ηλεκτρονικών παρουσιάσεων π.χ. PowerPoint.

Ερωτήσεις:

E1: Ποια στοιχεία κατασκευής στην πρώτη σελίδα στοχεύουν στο να σας προσελκύσουν πρώτα; (Τίτλοι, φωτογραφίες, κορυφή σελίδας, πρώτη ιστορία, πολύ ευρεία στήλη).

E2: Ποια είναι τα κατασκευαστικά στοιχεία που σας ενθαρρύνουν να ανοίξετε το φυλλάδιο / να συνεχίσετε να διαβάζετε, να ακούτε, να παρακολουθείτε ή να παίζετε ένα παιχνίδι; (Ευρητήριο, διαφημίσεις, ιστορίες που συνεχίζονται σε άλλες σελίδες / μέρη, αναφορές σε σχετικά άρθρα).

Ερ. 3: Πώς αισθάνεσθε μετά από την ανάγνωση / ακρόαση / αναπαραγωγή αυτού; (Φόβος, απελπισία, ενοχή, θυμός, αβεβαιότητα, αίσθηση ανεκπλήρωτου, φθόνος, επιθυμία να έχω περισσότερα, να αισθάνονται ότι κάποιος θα με πάρει, τι ανήκουν μόνο σε μένα ...).

E4: Οι τίτλοι / εικόνες / λέξεις επηρεάζουν την τρέχουσα και / ή τη γενική σας γνώμη ; Με ποιο τρόπο; Ο συντονιστής συνδέει τα αποτελέσματα της έρευνας στην τάξη με την ιδέα ότι τα μέσα κατασκευάζονται με ένα εμφανή πρώτο επίπεδο (δείτε στο Παράρτημα 1).

Βήμα 2: Πού «με έχουν πιάσει»;

Κάθε συμμετέχοντας σημειώνει λέξεις / τίτλους και εικόνες, οι οποίες:

A) έχουν προσελκύσει την προσοχή του

B) έχουν επηρεάσει τον τρόπο σκέψης του

Βήμα 3: "Ας ξαναδιαβάσουμε"

Με χρήση του φυλλαδίου εργασίας «Κριτική ανάγνωση της δομής» (Παράρτημα 2), οι συμμετέχοντες μαθητές διαβάζουν ξανά το ίδιο κείμενο / βίντεο και αναφέρουν νέα στοιχεία και ευρήματα.

ΜΕΡΟΣ Β

Το δεύτερο μέρος «**Αποκρυπτογράφησε το κρυφό**» δίνει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τις τεχνικές εντοπισμού των μηνυμάτων στην επικοινωνία και του κοινού που απευθύνεται (Παράρτημα 3). Στην τρίτη δραστηριότητα, οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς να ξεχωρίζουν αντικειμενικά επιχειρήματα από υποκειμενικά. Η τελευταία δραστηριότητα τους δίνει μια ευκαιρία για αυτο-προβληματισμό: τι πραγματικά γνωρίζουν για το θέμα και τι αποφασίζουν να πιστεύουν ότι είναι αλήθεια.

Εργαστείτε σε ζευγάρι ή σε μια μικρή ομάδα. Η συζήτηση θα πρέπει να καθοδηγείται από το συντονιστή/εκπαιδευτή.

Βήμα 1: Οι συμμετέχοντες πρέπει να επιλέξουν ένα ή περισσότερα κείμενα και να προσδιορίσουν α) τους σκοπούς, β) τις τεχνικές και γ) το ακροατήριο-στόχος για κάθε επιλεγμένο κείμενο.

Βήμα 2: Οι συμμετέχοντες καλούνται να βρουν δικά τους δείγματα «παρόμοιων» κειμένων όπου το ακροατήριο στόχος είναι οι νέοι και νέες που ανήκουν στην πλειοψηφία και είναι είτε άνεργοι είτε εργάζονται με μερική απασχόληση. Ακολουθώντας τη δομή του Παραρτήματος 3, να εντοπίσουν τυπικά στοιχεία και φρασεολογία.

Βήμα 3: Οι συμμετέχοντες να διαβάζουν και συγκρίνουν το άρθρο από μια εφημερίδα που εκδίδεται από άκρο-δεξιά πολιτικά κόμματα και ένα άρθρο εφημερίδας που εκδίδεται από την

αριστερά. Σύμφωνα με τη δομή του παραρτήματος 3, πρέπει να απαντήσουν, όπου βρίσκουν τυπικά στοιχεία και να απαντήσουν:

α) Πώς και πού έχουν διαφορές; β) Πού βρίσκουν ομοιότητες;

Βήμα 4: Οι συμμετέχοντες πρέπει να αναφέρουν τι γνωρίζουν, με σιγουριά, για τους αλλοδαπούς που ζουν στη χώρα τους; (Οι σπουδαστές θα πρέπει να γράψουν αυτό που πραγματικά γνωρίζουν και όχι ότι υποθέτουν ή φαντάζονται.

Να διαβάσουν μια συνέντευξη ή μια ιστορία για έναν ξένο άνθρωπο / μετανάστη. Μετά από αυτό, πρέπει να απαντήσουν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- α) Πώς αισθάνομαι αφού το διάβασα;
- β) Μήπως ακόμα σκέφτομαι το ίδιο;
- γ) Πού μπορώ να λάβω περισσότερες πληροφορίες;

Ο στόχος της τελευταίας δραστηριότητας είναι να ελέγξουν οι συμμετέχοντες το πώς το κείμενο επηρέασε πραγματικά τα συναισθήματα τους και πώς τα συναισθήματα επηρεάζουν τις σκέψεις τους. Η τελευταία ερώτηση είναι μέρος μιας κριτικής αξιολόγησης, η οποία θα μπορούσε να ενημερώσει το συμμετέχοντα για το πως να πετύχει μία συναισθηματική απόσταση και να σχηματίσει τη γνώμη του βασιζόμενος σε επαληθευμένα γεγονότα.

Απαιτούμενα υλικά

- Βιντεοπαιχνίδια, τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά
- Αντίγραφα των παραρτημάτων 1, 2 και 3
- Κάρτες με μελέτες περιπτώσεων και εργασίες
- Πίνακας

Μεθοδολογία

Συζήτηση

Διάλογος με επιχειρήματα

Ανάλυση

Εργασία με κείμενο και φωτογραφίες

Ανάκτηση των αποτελεσμάτων των δειγμάτων

Μέθοδος αξιολόγησης και αυτο-προβληματισμού

Συμβουλές για τον εκπαιδευτή

Οι συμμετέχοντες, οι οποίοι δυσκολεύονται να εργαστούν μόνοι τους, μπορούν να συνεργαστούν με άλλο συμμετέχοντα για να βοηθηθούν και να βελτιώσουν τη διαδικασία. Η άσκηση μπορεί να γίνει ατομικά ή σε μια μικρή ομάδα. Η άσκηση χρειάζεται εκ των προτέρων προετοιμασία, επομένως προτείνεται να ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες να φέρουν κείμενα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, να βρουν άλλο υλικό έξω από την τάξη που να συνδέεται με το θέμα. Θα ήταν χρήσιμο να φέρουν, ή να έχει ο συντονιστής, και αντίγραφα των πρώτων σελίδων άλλων εφημερίδων, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν μια ποικιλία κείμενων για να εξετάσουν.

Πηγές / βιβλιογραφία

Chris M. Worsnop: Media Literacy trough critical thinking, teaching material, NW Media for Excellence in Media Literacy, Washington State Office of Superintendent of Public Instruction.

http://depts.washington.edu/nwmedia/sections/nw_center/curriculum_docs/teach_combine.pdf

Έντυπο υλικό

Παράρτημα 1. ΑΡΧΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ Α) ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ ΚΑΙ Β) ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Παράρτημα 2. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Παράρτημα 3. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

CC - Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Κρυμμένα μηνύματα. Ανακτήθηκε την Παρασκευή, 10 Ιουλίου 2026 από <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE432/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας ιστοσελίδας δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντανάκλα τις απόψεις μόνον των δημιουργών, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτό